

mun. Chișinău, str. P. Rareș, nr.18,
Republica Moldova, MD-2005,
tel./fax:(+ 373 22) 218768
e-mail: info@csj.md

Chișinău, P.Rareș, 18 street,
Republic of Moldova, MD-2005,
tel./fax:(+373 22) 218768
e-mail: info@csj.md

Nr. 3r-1/21 din 01.02.2021

Dnei Domnica Manole
Președintele Curții Constituționale a RM

Prin prezenta, în baza încheierii din 27 ianuarie 2021, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție Vă expediază sesizarea depusă de Comisia Națională a Pieței Financiare privind controlul constituționalității prevederilor art.236 alin. (2) lit.e) Cod Administrativ.

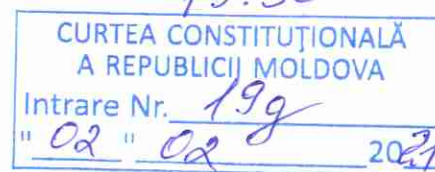
Anexă: copia încheierii din 27 ianuarie 2021 pe 3 pagini, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 4 pagini.

Cu respect,

**Președintele interimar al Colegiului civil,
comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție**

Tamara Chișca-Doneva

Ex: T.Bradu

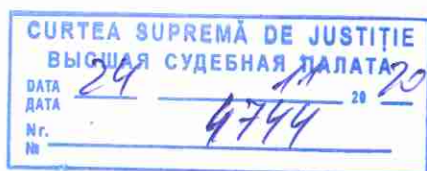

REPUBLICA MOLDOVA
COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI FINANCIARE

Nr. 06-3340 din 24.11. 2020

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

De la: **Comisia Națională a Pieței Financiare,**
Autorul Sesizării
mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77
e-mail: office@cnpf.md

SESIZARE

privind excepția de neconstituționalitate

(prezentată în conformitate cu art.135 alin.(1) lit.a) și lit.g) din Constituție)

Înaltă Curte,

Pe rolul Curții Supreme de Justiție se află la examinare Cererea de recurs (nr.06-2791 din 06.10.2020) depusă de către Comisia Națională a Pieței Financiare împotriva Încheierii Curții de Apel Chișinău din 16.09.2020.

Obiectul sesizării

La data de 19.07.2018, a fost adoptat Codul administrativ (nr.116). Conform art. 236 alin. (2) *lit.e*) din Codul administrativ (se citează în partea relevantă):

(2) *Apelul se declară inadmisibil în special când:*

e) *motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2);*

Împrejurările pe care se întemeiază cerința Sesizării

Procedura de judecare a cauzei:

La data de 20.08.2019, CA „Moldova-Astrovaz” SA a depus cerere de chemare în judecată la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani cu privire la anularea Hotărârii CNPF nr. 26/1 din 27 iunie 2019.

La data de 04 februarie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a pronunțat dispozitivul hotărârii prin care acțiunea a fost admisă, anulând Hotărârea CNPF nr. 26/1 din 27 iunie 2019 ca fiind ilegală.

La data de 06 februarie curent, CNPF a depus apel **motivată** împotriva hotărârii instanței de fond din 04 februarie 2020.

La data de 24 iunie 2020, CNPF a depus cerere de apel desfășurată asupra hotărârii sus-menționate.

La data de 16 septembrie 2020, Curtea de Apel Chișinău a emis o Încheiere prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de către CNPF împotriva hotărârii judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 04 februarie 2020.

În motivarea Încheierii din 16 septembrie 2020, Colegiul a dispus următoarele:

1. La 04 februarie 2020, Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani), a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care s-a admis acțiunea, anulând hotărârea nr. 26/1 din 27 iunie 2019, ca ilegală.

2. La 06 februarie 2020, Comisia Națională a Pieței Financiare a depus apel **nemotivat** împotriva hotărârii menționate, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi decizii privind respingere acțiunii.

3. Studiind cererea de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră că, apelul depus urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele motive.

4. Din materialele dosarului urmează că, la data de 07 mai 2020 în adresa apelantului Comisia Națională a Pieței Financiare a fost expediată copia hotărârii motivate (f.d. 30, Vol. II), faptul recepționării hotărârii motivate se confirmă prin semnătura aplicată pe avizul de recepție din 14 mai 2020 anexat la materialele dosarului (f.d. 31, Vol. II).

5. La data de 24 iunie 2020 apelantul Comisia Națională a Pieței Financiare a depus cerere de apel motivată asupra hotărârii menționate.

6. Conform art. 232 Cod Administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

7. Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ, constată cu certitudine că, deși apelantul Comisia Națională a Pieței Financiare a depus în termen apelul nemotivat, omite să depună în termen apel motivat împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Râșcani) din 04 februarie 2020, recepționând hotărârea motivată la 14.05.2020, iar cererea de apel motivată depune abia la 24.06.2020, nesolicitând repunerea în termen.

8. În conformitate cu art.236 al.(1) și al.(2) lit. e) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

9. Având în vedere cele expuse mai sus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia că apelul declarat de către apelantul Comisia Națională a Pieței Financiare împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Rîșcani) din 04 februarie 2020, urmează a fi declarat inadmisibil, din motivul depunerii cererii de apel motivate peste termen.

Motivele Cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate:

Instanța de apel a aplicat articolul 236 alin.(2) lit. e) Cod administrativ, prin care apelul se declară inadmisibil în special, când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Considerăm, că prevederile în cauză contravin art. 20 și 23 din Constituție.

În conformitate cu art. 20 din Constituția Republicii Moldova:

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

În conformitate cu art. 23 din Constituția Republicii Moldova:

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.
(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Remarcăm, că Codul administrativ nu reglementează noțiunea de „motivare a apelului”.

Potrivit art. 233 alin. (1) Cod administrativ: „Cererea de apel trebuie să conțină datele prevăzute de art 211 alin. (1) lit. a) – d) și să indice hotărârea care se contestă cu apel.”

În conformitate cu art. art 211 alin. (1) lit. a) – d) Codul administrativ :

„(1) În cererea de chemare în judecată se indică: a) instanța la care a fost depusă; b) numele și prenumele sau denumirea reclamantului, domiciliul sau sediul acestuia; dacă reclamantul este o persoană juridică, se indică datele bancare și codul fiscal; c) numele și prenumele reprezentantului legal sau împuternicit și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de un reprezentant; d) denumirea pîrîtului în calitate de autoritate publică și sediul acesteia;

Reținem atenția, că circumstanțele de fapt și de drept sunt indicate la art. 211 lit. f) Cod administrativ, iar art. 233 nu prevede în mod obligatoriu introducerea circumstanțelor de fapt și de drept în cererea de apel.

Luând în considerare, că legiuitorul nu prevede o definiție concretă/expresă pentru termenul de *apel motivat*, suntem nevoiți să apelăm la definiția cuvântului „*motive*”.

Potrivit Dicționarului explicativ al limbii române, se definește următoarea noțiune: **MOTIVĂT, -Ă, motivați, -te, adj. 1.** Care se justifică printr-un motiv. **2.** (Psih.) Care se produce în vederea unui scop. – V. **motiva.**

Astfel, de exemplu dacă apelantul solicită anularea hotărârii primei instanțe deoarece ea este ilegală, neîntemeiată ori nefondată, se relevă, că această cerere de apel deja, conține motivele pentru care a fost depusă: *ilegalitate, netemeinicie, etc.*

Consemnăm, că *motivarea* - are un caracter generic și subiectiv, deoarece poate fi interpretată diferit de către fiecare instanță în parte, fapt ce duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice și periclitează exercitarea efectivă a drepturilor părților în proces.

Drept consecință, este încălcat art.20 din Constituție – accesul liber la justiție.

Cerințele Sesizării

Conform celor expuse *supra*, în temeiul Constituției, art.4 alin.(1) lit. a), art.24 alin.(1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(1) lit a), art.39 din Codul jurisdicției constituționale,

SOLICITĂM:

1. Să se declare neconstituțional art. 236 alin. (2) lit.e) Cod Administrativ.

Declarăm, pe propria răspundere că informațiile prezentate Curții, sunt veridice.

Cu considerație,

Valeriu CHIȚAN,
PREȘEDINTE

ÎNCHEIERE

27 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nicolae Craiu

examinând cererea Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurări „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la contestarea actului administrativ,

c o n s t a t ă :

La 20 august 2019 CA „Moldova-Astrovaz” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la contestarea actului administrativ.

Prin hotărârea din 4 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost admisă cererea de chemare în judecată și a fost anulată hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 26/1 din 27 iunie 2019, ca ilegală.

La 6 februarie 2020 Comisia Națională a Pieței Financiare a depus apel împotriva hotărârii din 4 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 24 iunie 2020 Comisia Națională a Pieței Financiare a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 4 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin încheierea din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Comisia Națională a Pieței Financiare împotriva hotărârii din 4 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, pe motiv că motivarea apelului a fost prezentată peste termenul prevăzut de lege.

La 6 octombrie 2020 Comisia Națională a Pieței Financiare a depus recurs împotriva încheierii din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

La 24 noiembrie 2020 Comisia Națională a Pieței Financiare a depus cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ.

Examinând cererea Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi admisă, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 12¹ alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

În corespundere cu art. 12¹ alin. (2) Cod de procedură civilă, la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Conform paragrafului 82 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

În paragraful 83 din hotărârea menționată, Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, iar judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că, la caz, sunt întrunite condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate stabilite în art. 12¹ alin. (2) Cod de procedură civilă, precum și în hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016 a Curții Constituționale.

Astfel, obiectul excepției și anume art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția este ridicată de către partea în proces, iar prevederile contestate sunt aplicabile cauzei, precum și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale pe acest obiect, motiv din care cererea înaintată urmează a fi admisă.

Or, cererea de sesizare a Curții Constituționale privind verificarea constituționalității normei contestate, depusă de către recurent, constituie o prerogativă a acestuia, iar prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprie instanței judecătorești.

Totodată, ca rezultat al admiterii cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră necesar de a amâna examinarea cauzei în ordine de recurs, reieșind din dispozițiile art. 12¹ alin. (3) Cod de procedură civilă, conform cărora ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Din considerentele enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite cererea depusă de Comisia Națională a Pieței Financiare privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale pentru verificarea constituționalității prevederilor art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, cu amânarea examinării cauzei în ordine de recurs până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

În conformitate cu art. 195, 230 Cod administrativ, art. 12¹, 269-270 Cod de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se admite cererea Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ și se sesizează Curtea Constituțională în privința excepției de neconstituționalitate ridicată.

Se transmite Curții Constituționale sesizarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare privind controlul constituționalității prevederilor art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ.

Se amână examinarea recursului depus de Comisia Națională a Pieței Financiare împotriva încheierii din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
judecătorii

Copia corespunde originalului,
judecătorul

/semnătura/
/semnătura/
/semnătura/

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nicolae Craiu

Tamara Chișca-Doneva